

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย ออยุธยา กับสมัยปัจจุบัน

นางสาวจิราพร โชติเชียรระวงศ์

006816

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

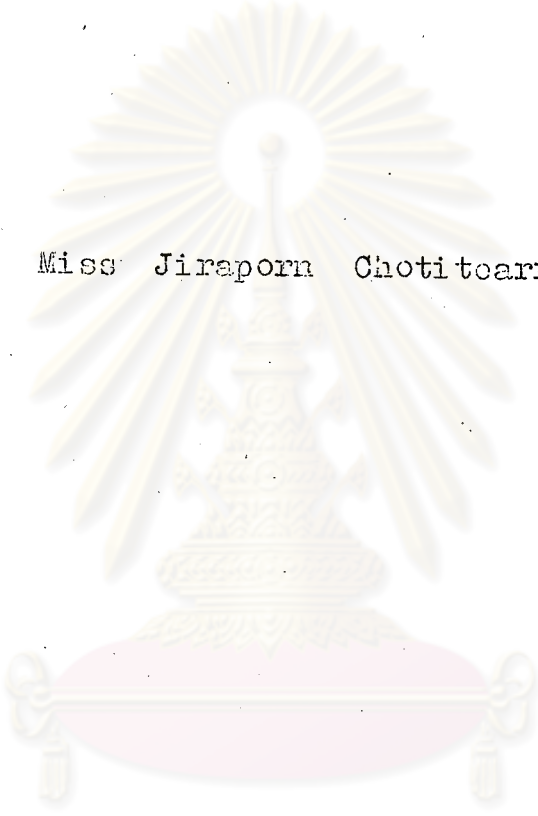
ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

I 15444223

The Usage of Conjunctions in the Sukhothai,
Ayudh-ya and Ratanakosin Periods : A Comparative Study

Miss Jiraporn Chotitearrawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai
Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย
อยุธยา ถึงสมัยปัจจุบัน

โดย

นางสาวจิราพร ไชติเชียรระวงศ์

ภาควิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณภัทร ชำนิโรคสานต์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... *Sutorn* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ นุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Panorn* ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล)

..... *Norana* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา)

..... *Prayon* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณภัทร ชำนิโรคสานต์)

..... *Pratipon* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย
อยุธยา กับสมัยปัจจุบัน

ชื่อนิสิต

นางสาวจิราพร โชติเชียรระวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา

อาจารย์อุฎฐิพร ชำนิโรตคานต์

ภาควิชา

ภาษาไทย

ปีการศึกษา

2524

บทคัดย่อ

และ
วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย/อยุธยา
โดยศึกษาเปรียบเทียบกับสมัยปัจจุบันทั้งในส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ข้อมูลที่นำ
มาศึกษาเก็บรวบรวมจากศิลาจารึกและเอกสารในสมัยสุโขทัยและอยุธยา และจากตำรา
หรือบทความทางวิชาการในปัจจุบัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ประการแรก คำสันธานที่ปรากฏในสมัยสุโขทัย อยุธยาและปัจจุบัน มีที่ใช้ทั้งที่
เหมือนกันและแตกต่างกัน คือ มีที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 สมัย หรือมีที่ใช้ในสมัยสุโขทัย
เหมือนกับสมัยอยุธยา หรือมีที่ใช้ในสมัยอยุธยาเหมือนกับสมัยปัจจุบัน หรือมีที่ใช้เฉพาะ
ในแต่ละสมัยเท่านั้น

ประการที่สอง คำสันธานที่ปรากฏในสมัยสุโขทัย อยุธยาและปัจจุบัน
บางคำอาจปรากฏคำเดียวเป็นสันธานเดี่ยว เรียงกับคำอื่นเป็นกลุ่มคำสันธาน หรือปรากฏ
ร่วมกับคำอื่นเป็นสันธานคู่ แต่บางคำอาจปรากฏเป็นสันธานเดี่ยวอย่างเดี่ยว บางคำอาจ
ปรากฏเป็นสันธานคู่อย่างเดี่ยว หรือกลุ่มคำสันธานอย่างเดี่ยว บางคำอาจปรากฏเป็น
สันธานเดี่ยวกับกลุ่มคำสันธาน หรือสันธานเดี่ยวกับสันธานคู่ หรือเป็นกลุ่มคำสันธานกับ
สันธานคู่

ประการที่สาม ตำแหน่งของคำสันธานจะปรากฏอยู่ต้นประโยคเชื่อม ยกเว้น คำสันธาน ก็ และ จึง ถ้าประโยคเชื่อมมีประธาน ก็ และ จึง จะปรากฏอยู่หลังประธาน

วิธีเสนอผลการวิจัย ได้แบ่งออกเป็น 3 บท คือ บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงความมุ่งหมาย และขอบเขตของการวิจัย บทที่ 2 บทเปรียบเทียบการใช้คำสันธาน โดยจำแนกการใช้อย่างละเอียดทั้งในสมัยสุโขทัย อยุรยา และปัจจุบัน พร้อมทั้งตัวอย่าง เนื่องจากต้องการ เปรียบเทียบวิธีใช้คำสันธานในแต่ละสมัยให้เห็นชัดเจน จึงเสนอผลการศึกษา เปรียบเทียบสันธานแต่ละคำเรียงคำลำดับอักษร และเรียงตามสมัยไว้ในบทเดียวกันทั้งหมด ในบทสุดท้ายเป็นการสรุปผลของการศึกษาเปรียบเทียบวิธีใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย อยุรยา และปัจจุบัน ทั้งในส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน และเสนอข้อคิดเกี่ยวกับ คำสันธานในปัจจุบัน รวมทั้งเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจเพื่อศึกษาหรือวิจัยเรื่องสันธาน ในภาษาไทยต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑

Thesis Title   The Usage of Conjunctions in the Sukhothai
Ayudh-ya and Ratanakosin Periods:
A Comparative Study.

Name   Miss Jiraporn Chotitearrawong

Thesis Adviser   Assistant Professor Navavan Bandhumedha,
Ph.D.
Aachan Dusdeporn Chummirokasant

Department   Thai

Academic Year   1981

Abstract

The purpose of this thesis is to compare and contrast the usage of conjunctions in the Sukhothai, Ayudh-ya and Ratanakosin periods. The investigation is based on data obtained from inscriptions, ancient documents and contemporary textual materials, including a number of academic articles.

After a close study, the results of this research are as follows:-

First, the conjunctions used in the Sukhothai, Ayudh-ya and contemporary Ratanakosin period have both similar and different usages. Some conjunctions have the same usage in all three periods; some only during the Sukhothai and Ayudh-ya periods; some only during the Ayudh-ya

and the contemporary periods; and some have entirely unique usages particular to their time.

Second, the occurrence of conjunctions in the Sukhothai, Ayudhya and contemporary periods are of three kinds. First, the occurrence in which a conjunction occurs a single word. Second, the occurrence in which a conjunction occurs as a constituent of a conjunctive phrase and third the occurrence in which a conjunction must occur in one close unit with another word. The conjunctions vary in the possibility of these 3 types of occurrences i.e. some conjunction may have all three occurrences, some may have two occurrences and others may have only one.

Third, a conjunction occupies the first position of a linking-sentence except for /kô:/ and /e+ŋ/ which directly follow the subject.

To make the study clear, this thesis is divided into three chapters. Chapter one introduces the reader to the purpose and scope of this research. Chapter two closely examines the usage of conjunctions in the Sukhothai, Ayudhya and the contemporary period, then compares and contrasts the usage of conjunctions in these three different periods. For convenience, I have arranged conjunctions occurring in each period in alphabetical order. Chapter three

gives the conclusion of this comparative and contrastive study of the usage of conjunctions in the Sukhothai, Ayudhya and contemporary periods. Inclusive here are my remarks and suggestions on the contemporary usage of conjunctions.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยลงได้ เนื่องจากการให้คำแนะนำ
ในถ้ำเรียนวิทยานิพนธ์ และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.นววรรณ พันธุเมธา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณภูมิพร ชำนิโรคศาสตร์ ผู้เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าช่วยเหลือ ดูแลมาโดยตลอด
ผู้วิจัยขอกราบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ คือ
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา นาคสกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข ซึ่งได้ตรวจแก้วิทยานิพนธ์และให้คำอธิบายต่าง ๆ
ที่มีประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ไว้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ที่ได้ให้โอกาสและ
ให้การสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอดจนกระทั่งสามารถทำการวิจัยได้สำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ ๆ และ น้อง ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือ
และให้กำลังใจตลอดเวลาที่เขียนวิทยานิพนธ์นี้.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย อยุธยา กับสมัยปัจจุบัน	16
กั	17
กว่า	34
กับ	36
เกลือ	38
ครั้น	39
จึง	47
จน	63
ควย	66
เคียงแต่	68
ต่อ	68
แต่	73
ถ้า	79
ถึง	84
เท่า, ทว่า	87

ทั้ง	88
มี	91
เพราะ	96
เพื่อ	101
เมื่อ	106
แม้	118
แต่	124
แล้ว	127
ส่วน	131
เทียบ	132
เหตุ	134
อนึ่ง	139
อีก	141
3. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	143
บรรณานุกรม	153
ประวัติการศึกษา	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย